

Noroc cu francofonia...

Pentru cineva care n-a mai ieșit din țară de tot atâta vreme câtă a trecut de când **Ruxandra Donose** a părăsit-o definitiv, spre a deveni un cetățean (de vază!) al lumii (teatrului liric), mă pot consola cu gândul că fac parte totuși dintre puținii fericiți ce au avut șansa de a urmări „pe viu” mai toate evoluțiile de pe scenele românești ale acestei cântărețe care a cucerit deopotrivă publicul european și pe cel nord-american, de la Opera de Stat din Viena și până la Metropolitanul newyorkez.

Am văzut-o, încă din primii săi ani de studiu la clasa Georgetei Stoleriu, în *Profesorul de muzică* al lui Pergolesi (unde cânta și la clavecin!), în *Liliacul* lui Johann Strauss (unde, întruchipându-l pe Prințul Orlovski, a creat – cum afirmam atunci – „un rol memorabil, conferind personajului întreaga strălucire pe care cântul și jocul său o emană”) și în toate celelalte montări ale Conservatorului dintre 1985 și 1989, culminând cu spectacolul de diplomă al promoției sale, căruia Opera bucureșteană i-a pus la dispoziție scena ei: *Bărbierul din Sevilla* de Rossini. (Scriam elogios, cu acel prilej, despre „interpreta Rosinei, mezzosoprana Ruxandra Donose, în a cărei personalitate artistică seducătoare frumusețea glasului și știința întrebuițării lui, admirabilă – și în sensul de uimitoare! – în dificilele pasaje de coloratură ce abundă în partitură, se îmbină cu inteligența și sensibilitatea construirii personajului și a relațiilor lui cu partenerii“.)

Marius Vlad BUDOIU și Ruxandra DONOSE

Am revăzut-o, la câțiva ani după stabilirea ei în străinătate, onorând invitația lui Cristian Mihăilescu (pe atunci directorul Operei din Constanța) de a cânta în câteva dintre spectacolele teatrului său. Iar evenimentul avea loc la scurtă vreme după ce mezzosoprana româncă uimise lumea muzicală occidentală cu a sa Carmen blondă și rafinată, în totală contradicție cu imaginea tradițională a eroinei lui Georges Bizet.

Așa că acum – mai precis, la 26 septembrie 2006, când Ruxandra Donose a venit să susțină același rol în spectacolul *Carmen* de la Opera Națională din București, pe o scenă pe care nu mai călcase de 16 ani și într-o montare a unui teatru cu care nu mai colaborase niciodată până atunci (din vina cui, oare?!) – aveam deja un termen de comparație. Ei bine, eroina pe care o propune azi cântărețea noastră seamănă și nu seamănă cu cea de-acum un deceniu: este, ca și atunci, lipsită de orice urmă de vulgaritate, fascinația pe care o exercită asupra sexului opus fiind datorată mai degrabă unei distincții naturale, decât senzualității debordante; dar, spre deosebire de aceea, este de o naturalețe, o degajare și o poftă de viață ce-i erau cu totul străine făpturii ușor stranii de odinioară, ce arăta și se purta cam ca Marina Vlady în filmul *Vrăjitoarea* (dacă asta poate spune ceva cititorilor actuali...). Brunetă și cochetă totuși, dar fără ostentație (fie că dansează de plăcere, în vârful mesei, acompaniindu-și mișcările cu tamburina; fie că, în ritmul castanietelor de ea mânuite, își țese ca un păianjen plasa fermecată, rotindu-se hipnotic în jurul victimei sale sigure), această Carmen este un exemplar pe cât de original în galeria celor create de-a lungul timpului, pe-atât de credibil dintr-o perspectivă contemporană asupra psihologiei feminine.

Evident, cântul Ruxandrei Donose este în perfect acord cu jocul scenic astfel elaborat, nelăsând nici o clipă impresia efortului necesar pentru ca vocea să răzbată dincolo de veritabilul zid al sonorităților instrumentale ce se ridică din fosă (căci până și corul lui Stelian Olariu este pe alocuri acoperit de orchestra dirijată de către Adrian Morar!) sau pentru ca glasul său să se armonizeze cu acela deosebit de amplu și de penetrant al tenorului Marius Vlad Budoiu.

Invitat de la Opera Română din Cluj, interpretul lui Don José a înțeles și redat în toată complexitatea lor sentimentele contradictorii ce-l animă pe tragicul personaj al lui Prosper Mérimée. O plăcută surpriză au constitui-o, de asemenea (pentru mine, care n-am mai avut ocazia de a-i urmări în aceste roluri), Ștefan Ignat și Roxana Brihan, ale căror creații au imprimat autenticitate și relief unor figuri de plan secund (Escamillo și – respectiv – Micaëla), îndeobște unidimensional concepute. Alături de ei, Mihai Lazăr (*Dancairo*) și Valentin Racoveanu (*Remendado*), Simona Neagu (*Frasquita*) și Sidonia Nica (*Mercedes*), Ștefan Schuller (*Zuniga*) și Florin Simionca (*Morales*) au contribuit și ei la succesul „Spectacolului extraordinar”, așezat sub sigla celui de-al XI-lea „Sommet de la francophonie”.

Noroc că această reuniune internațională a impus înscrierea în program a lucrării unui compozitor francez, jucată în limba franceză, de către interpreți români reprezentativi (și la nivel mondial!), căci altminteri cine știe dacă Ruxandra Donose ar mai fi ajuns să cânte vreodată pe scena Operei bucureștene...

Roșu și alb

Nu, rândurile de mai jos n-au nici o legătură cu romanul neterminat al lui Stendhal, pentru a cărui primă ediție critică titlul acesta (amintind de marele succes al autorului ce scrisese deja *Roșu și negru*) a fost ales dintre cele nu mai puțin de opt la care s-a gândit creatorul lui *Lucien Leuwen* până în 1836, când și-a abandonat definitiv eroul; roșu și alb reprezintă în cronică de față doar culorile fundamentale din